

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 9. martā
(OR. en)

7248/23

COPS 122
CFSP/PESC 410
DEVGEN 56
CONUN 78
ENER 110
CLIMA 118
SUSTDEV 41
ENV 220
ONU 21
RELEX 324

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 6233/23

Temats: Padomes secinājumi par klimata un enerģētikas diplomātiju

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par klimata un enerģētikas diplomātiju, kurus Padome apstiprināja 2023. gada 9. marta sanāksmē.

Padomes secinājumi par klimata un enerģētikas diplomātiju

"ES klimata un enerģētikas diplomātijas pastiprināšana izšķiroši svarīgā desmitgadē"

1. Planētas trīskāršās krīzes – klimata pārmaiņu, biodaudzveidības izzušanas un piesārņojuma – sekas rada globāla mēroga un eksistenciālus draudus, un tās jo īpaši skar visneaizsargātākos, palielina nabadzību un nevienlīdzību un ietekmē stabilitāti. Tāpēc ES klimata un enerģētikas diplomātija ir ES ārpolitikas pamatelements. ES ir apņēmusies klimata un enerģētikas diplomātijas ietvaros sadarboties un strādāt kopā ar partneriem visā pasaulē, lai īstenotu Parīzes nolīgumu, globālo temperatūras paaugstināšanos ierobežotu līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni, atbalstītu visneaizsargātos, jo īpaši vismazāk attīstītajās valstīs (VAV) un mazajās salu jaunattīstības valstīs (SIDS), saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņu ietekmei, un palielinātu kolektīvo klimatfinansējumu. ES arī turpinās atbalstīt taisnīgu pāreju uz klimatneitrālu un noturīgu ekonomiku un sabiedrību saskaņā ar Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un Adisabebas rīcības programmu attīstības finansējuma jomā. Šajā sakarā ES uzsver, ka minēto globālo izaicinājumu sekmīgā risināšanā svarīga nozīme ir stingrai un noteikumos balstītai daudzpusējai pieejai, kuras centrā ir ANO.
2. Nelikumīgais, neprovocētais un nepamatotais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, kas ir nepārprotams ANO Statūtu pārkāpums, ir radījis neizmērojamas ciešanas cilvēkiem, milzīgu kaitējumu videi un arvien lielāku apdraudējumu kodoldrošībai Ukrainā. Tas ir izraisījis enerģētiskās drošības un pārtikas krīzi, kam ir globāla ietekme. Padomei nav pieņemami, ka enerģija un pārtika tiek izmantota kā ierocis. ES pēc iespējas ātrāk pakāpeniski izbeigs savu atkarību no Krievijas gāzes, naftas un ogļu importa. ES ir apņēmības pilna turpināt atbalstīt partnerus un jo īpaši Ukrainu, kā arī reaģēt uz to, ka Krievija sistemātiski iznīcina Ukrainas kritisko infrastruktūru, jo īpaši energosistēmu. ES palīdzēs apmierināt tās atveseļošanas un noturības vajadzības un veikt tās ekonomikas un enerģētikas ilgtermiņa pārkārtošanu. Ukrainas atjaunošanas zaļināšana var būt viens no abpusēji izdevīgiem elementiem, kas veido pamatu Ukrainas ciešākai integrācijai ES.

3. Ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) konstatējumus, Padome stingri uzsver, ka klimata krīzes risināšanai ir vajadzīga tūlītēja, steidzama un paātrināta rīcība un vērienīgāki mērķi. Stingri un vērienīgi klimata pārmaiņu mitigācijas pasākumi ir labākais instruments, lai novērstu palielinātas pielāgošanās vajadzības, kā arī zaudējumus un kaitējumu, kas saistīti ar klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi. Kā norādījusi *IPCC*, visās nozarēs ir pieejami risinājumi, kas kopā varētu līdz 2030. gadam globālās siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināt uz pusi. Padome mudina partnerus izmantot iespējas radīt ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi un darbvietas.
4. Pasaules kolektīvie neto nulles emisijas mērķi varētu ievērojami samazināt temperatūras paaugstināšanos, tomēr ar faktiski īstenoto politiku un investīcijām joprojām lielā mērā nepietiek, lai pilnībā īstenotu Parīzes nolīgumā paredzēto temperatūras paaugstināšanās ierobežošanas mērķi. Temperatūras paaugstināšanās ierobežošana līdz 1,5 °C būtiski samazinātu klimata pārmaiņu ietekmi. Šajā sakarā Padome steidzami aicina šajā izšķiroši svarīgajā desmitgadē pastiprināt globālo rīcību un mērķu vērienīgumu atbilstoši *IPCC* veiktajai analīzei: lai sasīšanu ierobežotu līdz aptuveni 1,5 °C, globālajām siltumnīcefekta gāzu emisijām ir jāsasniedz maksimums vēlākais līdz 2025. gadam, un līdz 2030. gadam tās jāsamazina par 43 % salīdzinājumā ar 2019. gadu. Saistībā ar metānu – ir jāīsteno kolektīvi centieni nolūkā līdz 2030. gadam samazināt globālās metāna emisijas vismaz par 30 % salīdzinājumā ar 2020. gada līmeni.

5. Padome aicina visas valstis un jo īpaši visus lielākos emitētājus un G20 dalībvalstis pastiprināt centienus, lai pieņemtu un īstenotu vērienīgu un 1,5 °C mērķrādītāja sasniegšanai atbilstošu klimata un enerģētikas politiku. Tādējādi Padome aicina visas valstis, jo īpaši tās, kuras to vēl nav izdarījušas, 2023. gadā pēc iespējas ātrāk un krietni pirms *COP 28* iesniegt savus jaunus vai atjauninātos nacionāli noteiktos devumus (NND) ar stingrākiem, vērienīgākiem un absolūtiem mērķrādītājiem emisiju samazināšanai visas ekonomikas mērogā. Tie būtu jābalsta uz konkrētu politiku un pasākumiem to īstenošanai. ES ir apņēmusies nodrošināt, ka tiek ātri īstenota vērienīga klimata pārmaiņu mitigācijas darba programma, kas ir svarīgs instruments, lai šajā izšķiroši svarīgajā desmitgadē steidzami palielinātu klimata pārmaiņu mitigācijas mērķu vērienīgumu un to īstenošanu nolūkā veicināt stabilu politiku un izpētīt, kā dažādas nozares un taisnīga enerģētikas pārkārtošana var sekmēt vērienīgu klimatrīcību un saistību pastiprināšanu. Padome arī aicina valstis pēc iespējas drīz iesniegt pielāgošanās paziņojumus un iesniegt vai atjaunināt savas ilgtermiņa zemas siltumnīcefekta gāzu emisijas attīstības stratēģijas (*LT-LEDS*), kas vērstas uz to, lai līdz 2050. gadam panāktu neto nulles emisijas. ES mudina vēl vērienīgāk samazināt emisijas visās nozarēs un atzinīgi vērtē saistības, ko uzņēmušās tādas nozares kā transports, tostarp kuģniecība un aviācija.
6. Šogad pasaulei ir unikāla iespēja apliecināt progresu un sniegt turpmākus norādījumus attiecībā uz nākamajiem jaunajiem NND, un virzīties uz Parīzes nolīguma mērķu sasniegšanu, jo īpaši izmantojot tādus pasākumus kā samits par klimata mērķu vērienīgumu, kas tiek rīkots līdztekus otrajam IAM samitam, ko septembrī sasauca ANO ģenerālsekretārs, un globālās izsvēršanas politiskais posms *UNFCCC COP 28* konferencē, kura norisināsies Apvienotajos Arābu Emirātos. Šajā sakarā ES atzinīgi vērtē ANO ģenerālsekretāra ziņojumu "Mūsu kopīgā programma" un paziņojumu par Nākotnes samitu, ko paredzēts rīkot 2024. gadā, kas ir stimuli turpmākai globālai rīcībai, piemērojot iekļaujošu un efektīvu daudzpusēju pieeju.

7. Pati Eiropas Savienība apņēmīgi un izlēmīgi rīkojas, lai līdz 2030. gadam siltumnīcefekta gāzu neto emisijas samazinātu vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, vēlākais līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti un pēc tam censtos panākt negatīvu emisijas bilanci. Padome ir gatava, kā apliecināts Padomes 2022. gada 24. oktobra secinājumos, pēc iespējas drīz pēc tam, kad būs pabeigtas sarunas par paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" būtiskajiem elementiem, vajadzības gadījumā atjaunināt ES un tās dalībvalstu NND saskaņā ar Glāzgovas Klimata pakta 29. punktu un Šarm eš Šeihas īstenošanas plāna 23. punktu, lai atspoguļotu to, kā galīgā vienošanās par paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" būtiskajiem elementiem sekmē ES pamatmērķa, kuru Eiropadome apstiprināja 2020. gada decembrī, īstenošanu. ES savu klimata mērķrādītāju nosaka saskaņā ar Eiropas Klimata aktu. Šajā nolūkā – vēlākais sešu mēnešu laikā pēc pirmās globālās izsvēršanas – Komisija attiecīgā gadījumā sagatavo tiesību akta priekšlikumu, pamatojoties uz detalizētu ietekmes novērtējumu. Padome aicina Augsto pārstāvi un Komisiju kopā ar ES dalībvalstīm mūsu klimata diplomātijas ietvaros savlaicīgi līdz 2025. gada *COP 30* konferencei aicināt visas pārējās valstis pēc iespējas drīz noteikt arī vērienīgus mērķus nākamajai NND kārtai laikposmā pēc 2030. gada. Eiropas Savienība ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, kas ir būtisks ES politikas reakcijas elements, mudina partnerus izveidot un paplašināt savus oglekļa cenas noteikšanas instrumentus, lai efektīvi un iedarbīgi samazinātu emisijas.
8. Padome stingri uzsver, ka ir ļoti svarīgi stiprināt pielāgošanās un noturības pasākumus visā pasaulē un ka steidzami ir jāpaplašina rīcība un atbalsts, lai nepieļautu, līdz minimumam samazinātu un novērstu zaudējumus un kaitējumu, kas saistīti ar klimata pārmaiņu ietekmi. Padome arī uzsver, ka liela nozīme ir valsts un vietējā līmeņa plānošanai pielāgošanās jomā, lai sekmētu efektīvu īstenošanu vietējā līmenī, un to, ka ir svarīgi sasniegt globālo pielāgošanās mērķi. Šajā sakarā Padome atbalsta Santjago tīkla pilnīgu un efektīvu darbībspējas nodrošināšanu, Sendai ietvarprogrammas katastrofu riska mazināšanai īstenošanu, kā arī tās vidusposma pārskatu, kas jāveic 2023. gadā, un nacionālo pielāgošanās plānu efektīvu īstenošanu.

9. Padome apstiprina ES apņemšanos atbalstīt visneaizsargātākos, jo īpaši vismazāk attīstītajās valstīs un mazajās salu jaunattīstības valstīs, un pastiprināt esošo tādu iestāžu tīklu, kuras – nolūkā sagatavoties klimata pārmaiņu ietekmei un reaģēt uz to – pašlaik nodrošina palīdzību un spēju veidošanu jaunattīstības valstīm. Ņemot to vērā, ES un tās dalībvalstis uzsver *COP 26* Glāzgovā pausto aicinājumu līdz 2025. gadam kolektīvi sniegto klimatfinansējumu jaunattīstības valstu pielāgošanās vajadzībām salīdzinājumā ar 2019. gada līmeni palielināt vismaz divas reizes.
10. Padome aicina ES un tās dalībvalstis turpināt palielināt finansējumu pasākumiem pielāgošanās un klimatnoturības jomā, galveno uzmanību pievēršot visneaizsargātākajiem, proti, īstenojot kopīgas Eiropas komandas iniciatīvas un citus starptautiskus instrumentus, piemēram, V20/G7 iniciatīvu par globālu aizsardzību pret klimata riskiem ("*Global Shield against Climate Risks*"). ES stingri atbalsta Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāra aicinājumu turpmāko piecu gadu laikā nodrošināt dzīvības glābšanai paredzētu agrīnās brīdināšanas sistēmu vispārēju pārklājumu, tostarp, palielinot atbalstu klimata risku un agrīnās brīdināšanas sistēmu iniciatīvai (*CREWS*) un izmantojot sistemātisku novērojumu finansēšanas mehānismu (*Systematic Observations Financing Facility – SOFF*).
11. Padome aicina ES un tās dalībvalstis turpināt konstruktīvi iesaistīties diskusijās par jauniem finansēšanas mehānismiem, tostarp fondu, lai īpaši neaizsargātām jaunattīstības valstīm palīdzētu reaģēt uz zaudējumiem un kaitējumu, ko izraisījusi klimata pārmaiņu negatīvā ietekme. Padome aicina visus partnerus no visiem reģioniem, kas to spēj, kā arī tos, kuri neietilpst tradicionālajā attīstības finansējuma sniedzēju lokā, paplašināt savu atbalstu, kā arī apzināt jaunus finansējuma avotus, tostarp inovatīvus avotus, uzlabojot papildināmību, sinerģijas, saskaņotību un koordināciju un cenšoties novērst prioritārās nepilnības dažādo risinājumu un iestāžu pašreizējā mozaīkā.

12. Ņemot vērā ciešo savstarpējo atkarību, kāda pastāv starp klimata pārmaiņām, biodaudzveidības izzušanu un zemes degradāciju, tostarp pārtuksnešošanos, un ūdens cikla izmaiņām, Padome aicina ES un tās dalībvalstis turpināt pastiprināt pasākumus, tostarp finansējumu biodaudzveidībai un dabā balstītiem risinājumiem un partnerībām. Padome atzīst okeānu izšķiroši svarīgo nozīmi un to "zilā oglekļa" funkciju, kā arī būtisko vajadzību aizsargāt, saglabāt un atjaunot sauszemes ekosistēmas, tostarp mežus, kā arī iekšējo ūdeņu un piekrastes ūdeņu ekosistēmas, lai mazinātu klimata pārmaiņu ietekmi, pielāgotos tām un veidotu noturību pret tām. Padome arī atzīst, ka ir vajadzīga visaptveroša pieeja ar ūdens resursiem saistītām problēmām, un atzinīgi vērtē ANO 2023. gada konferenci par ūdeni. Padome atzīst, ka ir vajadzīga pastiprināta rīcība ūdens resursu jomā, un – savas klimata un enerģētikas diplomātijas ietvaros – ir apņēmusies virzīt uz priekšu gaidāmo rīcības programmu ūdens resursu jomā. Turklāt Padome uzsver, ka ir būtiski izbeigt piesārņotību ar plastmasu. Padome arī uzsver, ka ir svarīgi aizsargāt kultūras mantojumu pret klimata pārmaiņu un ekstrēmu laikapstākļu notikumu postošajām sekām.
13. Padome atzinīgi vērtē Kuņmingas un Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru – Apvienoto Nāciju Organizācijas Biodaudzveidības konferencē (Konvencijas par bioloģisko daudzveidību Pušu 15. konference (*CBD COP 15*) pieņemto nozīmīgo vienošanos, kas ir satvars globālajai rīcībai biodaudzveidības jomā laikposmā līdz 2030. gadam un pēc tam, un aicina to efektīvi īstenot, tostarp, savlaicīgi iesniedzot kvalitatīvas nacionālās biodaudzveidības stratēģijas un rīcības plānus (*NBSAP*) izskatīšanai *CBD COP16*. Minētais satvars kopā ar Parīzes nolīgumu nodrošina virzību uz klimatneitrālas, dabai labvēlīgas un noturīgas pasaules izveidi līdz 2050. gadam.

14. Padome atzinīgi vērtē apņemšanos laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam daudzveidībai paredzēto ES ārējo finansējumu, jo īpaši visneaizsargātākajām valstīm, divkārtot līdz 7 miljardiem EUR, kā arī līdzīgas saistības, ko dažas ES dalībvalstis ir uzņēmušas pirms *CBD COP 15* un tās laikā, vienlaikus atzīstot, ka ir jāpiesaista ievērojams papildu finansējums un investīcijas no visām valstīm un avotiem, kā arī jāizvairās no investīcijām, kas varētu negatīvi ietekmēt biodaudzveidību un dabu.
15. ES – tostarp tās dalībvalstis un Eiropas Investīciju banka (EIB) – sniedz pasaulē lielāko ieguldījumu publiskajā klimatfinansējumā, un tā joprojām ir pilnībā apņēmusies pēc iespējas drīz un līdz 2025. gadam palīdzēt sasniegt kopējo 100 miljardu USD mērķi, atbalstīt klimatrīcību jaunattīstības valstīs, un ES aicina citus līdzekļu devējus palielināt centienus šajā jomā. ES stratēģija "*Global Gateway*" un mūsu Eiropas komandas pieeja ir svarīgi instrumenti ilgtspējīgu investīciju nodrošināšanai ES partnervalstīs.
16. Padome uzsver, ka ir steidzami jāpanāk finanšu plūsmas atbilstība Parīzes nolīguma mērķiem, pasaules mērogā mobilizējot ievērojami lielāku klimatfinansējumu, palielinot ilgtspējīgu finansējumu valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem un novirzot pienācīgu atbalstu vismazāk attīstītajām valstīm un mazajām salu jaunattīstības valstīm, jo īpaši visnabadzīgākajiem un visneaizsargātākajiem. Šajā sakarā Padome uzsver, ka ir svarīgi paātrināt privātā finansējuma mobilizēšanu klimata pārmaiņu mitigācijas un pielāgošanās klimata pārmaiņām projektiem, klimatnoturīgai infrastruktūrai un citām attīstības darbībām, un globāliem sabiedriskiem labumiem. Padome uzsver, ka šajā darbā ir jāiesaista finanšu ministrijas, tostarp, izmantojot tādu forumu kā Finanšu ministru koalīcija rīcībai klimata politikas jomā, lai paātrinātu zaļo pārkārtošanos un panāktu finanšu resursu plaša mēroga mobilizēšanu saskaņā ar Parīzes mērķiem. Padome centīsies nodrošināt īpašu forumu, tostarp *COP 28* Dubaijā, lai apspriestu finanšu plūsmu saskaņošanu tādā veidā, kas atbilst virzībai uz klimatneitralitāti un klimatnoturīgu attīstību. Padome atzinīgi vērtē darbu, ko Augsta līmeņa ekspertu grupa jautājumos par ilgtspējīga finansējuma palielināšanu valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem veic ar mērķi īstenot Eiropas zaļā kursa ārējo dimensiju un izstrādāt ceļvedi par aprites finansējumu.

17. Lai sasniegtu kopīgo mērķi klimatfinansējuma palielināšanas jomā un sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus, ir būtiski uzlabot piekļuvi finansējumam, kas paredzēts ar klimatu saistītiem pasākumiem, un samazināt finansējuma izmaksas klimata pārmaiņu mitigācijas un pielāgošanās klimata pārmaiņām projektiem tajās valstīs, kuras ir visneaizsargātākās pret klimata pārmaiņām, ņemot vērā to parādu slogu. Šajā sakarā Padome atzinīgi vērtē *COP 27* Šarm eš Šeihā pausto aicinājumu visām ieinteresētajām personām daudzpusējas attīstības bankās un starptautiskajās finanšu iestādēs reformēt daudzpusējas attīstības banku praksi un prioritātes un panākt, lai visas finanšu plūsmas ir saskaņotas ar klimatneitralitātes un klimatnoturīgas attīstības virzību, kā arī aicina noteikt skaidru termiņu. Padome arī mudina daudzpusējas attīstības bankas nostiprināt tehniskās speciālās zināšanas, ko tās piedāvā jaunattīstības valstīm, lai cita starpā izstrādātu enerģētikas pārkārtošanas projektus, kuri piesaistīs vietējos un ārvalstu privātos ieguldītājus.
18. Padome atzinīgi vērtē G20 Daudzpusējas attīstības banku kapitāla pietiekamības sistēmas neatkarīgas pārskatīšanas speciālistu grupas sniegtos ieteikumus un atbalsta to ātru īstenošanu. Padome aicina daudzpusējas attīstības bankas īstenot piemērojamos ieteikumus, veicot to ietekmes rūpīgu analīzi, neapdraudot daudzpusējas attīstības banku privilēģēta kreditora statusu, augstos kredītreitingus un ilgtermiņa finanšu stabilitāti. ES un tās dalībvalstu pārstāvji kā daudzpusējas attīstības banku un starptautisko finanšu iestāžu valdes locekļi koordinēs centienus mudināt un atbalstīt vērienīgus priekšlikumus, kuru mērķis ir vēl vairāk saskaņot daudzpusējas attīstības banku un starptautisko finanšu iestāžu stratēģijas ar Parīzes nolīguma mērķiem un būtiski palielināt klimatfinansējumu, un šajā saistībā atzinīgi vērtē Eiropas Investīciju bankas (EIB) vērienīgās ieceres. Padome sagaida diskusijas par minētajiem jautājumiem, tostarp par Pasaules Bankas tālākās attīstības ceļvedi, 2023. gada SVF un Pasaules Bankas pavasara un ikgadējās sanāksmēs, un tā konstruktīvi iesaistīsies, lai nodrošinātu, ka apspriedes sniedz pozitīvu devumu turpmākām diskusijām, tostarp *COP 28* Dubajā. Padome arī atbalsta SVF lomu, kad tas palīdz savām dalībvalstīm risināt ar klimatu saistītas strukturālas politikas problēmas, un atzinīgi vērtē to, ka ar Noturības un ilgtspējas trasta fonda starpniecību klimata pārmaiņu apsvērumi ir iekļauti esošajos SVF aizdevumu mehānismos.

19. Padome gaida "Globālā finansēšanas pakta" samitu, kas notiks 2023. gada jūnijā Parīzē un kurā cita starpā būtu jākoncentrējas uz to, lai mobilizētu lielāku finansējumu klimata pārmaiņu jomā un, uzlabojot investīciju nosacījumus, atraisītu jaunus finansējuma avotus pret klimata pārmaiņām neaizsargātām valstīm.
20. ES un tās dalībvalstis turpinās pastiprināt sadarbību un cieši sadarboties ar ambicioziem partneriem un organizācijām saistībā ar globālu taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Padome atzinīgi vērtē taisnīgas enerģētikas pārkārtošanas partnerības (*JETP*) ar Dienvidāfriku, Indonēziju un Vjetnamu G7 kontekstā un ir apņēmusies atbalstīt to praktisko īstenošanu. Padome arī atbalsta notiekošo darbu pie citām *JETP*. Padome cerīgi raugās uz visu attiecīgo partnervalstu ciešu iesaisti, kas nepieciešama valstu vadītai pārveidei. Padome aicina Augsto pārstāvi un Komisiju – līdzās *JETP* – balstīties uz pašreizējām iniciatīvām un izpētīt iespējas ciešākai sadarbībai ar valstīm, kuras lielā mērā ir atkarīgas no fosilā kurināmā, it īpaši oglēm, jo īpaši Rietumbalkānos, austrumu kaimiņreģionā un dienvidu kaimiņreģionā, un ar tādām jaunattīstības valstīm un valstīm ar vidējiem ienākumiem, kurās ir lielas ar enerģētiku saistītas emisijas.

21. Padome atzīst, ka klimata pārmaiņas, biodaudzveidības izzušana, pārtuksnešošanās, piesārņojums un vides degradācija rada arvien lielākus riskus cilvēku, valstu un reģionālajai drošībai un var saasināt konfliktu virzītājspēkus un dinamiku, kā arī nestabilitātes dimensijas. Padome atkārtoti apstiprina savu diplomātisko iesaisti attiecībā uz ūdeni kā instrumentu miera, drošības un stabilitātes panākšanai. Padome arī atzīst, ka nestabilām un konfliktu skartām valstīm pieejamais klimatfinansējums ievērojami atšķiras. Tā atzinīgi vērtē 2020.–2022. gada kopīgo progresu ziņojumu par Klimata pārmaiņu un aizsardzības ceļvedi un koncepciju par integrētu pieeju klimata pārmaiņām un drošībai un atgādina Padomes 2022. gada novembra secinājumus par sievietēm, mieru un drošību. Padome uzsver, ka ir svarīgi klimata, miera un drošības saikni integrēt ES ārpolitikā un darbībās, tostarp analizēs, iekļaujošos klimata un katastrofu riska mazināšanas procesos un prognozējošā rīcībā, miera veidošanas īstenošanā, starpniecībā, konfliktu novēršanā, attīstības sadarbībā, klimatfinansējumā un klimata diplomātijā, tostarp īpašā diplomātijā ūdens resursu jomā. Padome aicina Augsto pārstāvi stiprināt ES analītiskās, agrīnās brīdināšanas un stratēģiskās prognozēšanas spējas, integrēt klimata, miera un drošība saikni un laikus brīdināt par riskiem, kas saistīti ar klimatu, un tos analizēt.
22. Padome pauž gandarījumu par Augstā pārstāvja un Komisijas nodomu iesniegt kopīgu priekšlikumu, lai ES varētu labāk novērst un pārvaldīt klimata pārmaiņu un vides degradācijas visaptverošo ietekmi uz drošību un aizsardzību. Padome arī atzinīgi vērtē un mudina pastiprināt sadarbību ar citām starptautiskām un reģionālām organizācijām, piemēram, ar Apvienoto Nāciju Organizāciju, NATO, EDSO un Āfrikas Savienību, kā arī ar partnervalstīm – atbilstoši ES iestāžu sistēmai un pilnībā ievērojot ES lēmumu pieņemšanas autonomiju.

23. Padome atkārtoti apstiprina, ka ES ārējās enerģētikas politikas galvenais mērķis ir atbalstīt, intensificēt un paātrināt notiekošo globālo enerģētikas pārkārtošanu, kas ir būtisks elements virzībā uz klimatneitralitātes panākšanu. Paātrināta iekļaujoša un taisnīga enerģētikas pārkārtošana ir arī galvenais risinājums, kas nodrošina energoapgādes drošību un vispārēju piekļuvi drošai, ilgtspējīgai un cenas ziņā pieejamai enerģijai ES un mūsu partnervalstīs visā pasaulē, vienlaikus samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas.
24. Padome pieņem zināšanai kopīgo paziņojumu "ES ārējā enerģētiskā sadarbība mainīgā pasaulē" kā būtisku elementu Komisijas ierosinātajā plānā *REPowerEU*, reaģējot uz enerģētikas krīzi, ko lielā mērā izraisījis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un Krievijas īstenotā energoapgādes izmantošana par ieroci pret ES un partnervalstīm. ES un tās dalībvalstis turpinās ierobežot to, kā Krievijas agresijas karš ietekmē enerģētisko drošību un enerģijas pieejamību cenas ziņā trešās valstīs, jo īpaši visneaizsargātākajās valstīs.
25. ES enerģētikas diplomātija aktīvi atbalstīs attiecīgo sankciju īstenošanu un cenu griestu mehānisma ieviešanu attiecībā uz Krievijas naftu un naftas produktiem.
26. Padome aicina Augsto pārstāvi un Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm pastiprināt informēšanas pasākumus, koordināciju un partnerības ar trešām valstīm saskaņā ar turpmāk izklāstītajām prioritātēm. Jaunām partnerībām enerģētikas jomā būtu jāpapildina pašreizējā sadarbība ar galvenajiem partneriem enerģētikas jomā, vienlaikus aizsargājot ES pašas noturību un konkurētspēju un iekšzemes resursus.
27. ES enerģētikas diplomātija veicinās tādas atjaunīgās enerģijas plašāku izmantošanu un integrēšanu sistēmā, kas ņem vērā ūdens resursu un vidisko stresu un elektroenerģijas savienojamību. Tā arī veicinās drošu un ilgtspējīgu mazoglekļa tehnoloģiju ieviešanu.

28. ES enerģētikas diplomātija veicinās tādu uz noteikumiem balstītu, pārredzamu un neizkropļotu globālo ūdeņraža tirgu attīstību, kas pamatojas uz uzticamiem starptautiskiem standartiem un sertifikācijas shēmām.
29. Atzīstot energoefektivitātes un energotaupības izšķirošo nozīmību, Padome aicina Augsto pārstāvi un Komisiju paātrināt darbības, lai tās padarītu par globālu prioritāti, un apsvērt iespēju sākt īpašu iniciatīvu, pamatojoties uz pašreizējiem starptautiskajiem centieniem, papildus pastiprinātai divpusējai sadarbībai.
30. Padome uzsver, ka ir nepieciešamas investīcijas aizvien vairāk uz apriti orientētos rūpnieciskos procesos un vērtības ķēdēs, kas palīdz pārkārtoties uz klimatneitralitāti grūti dekarbonizējamās nozarēs. Padome arī uzsver, cik svarīga ir nepārtraukta inovācija, jo īpaši tehnoloģijās, kas ir būtiskas klimatneitralitātes sasniegšanai, un atbalsta divpusējo stratēģisko pētniecības partnerību turpmāku stiprināšanu un sadarbību, izmantojot globālus forumus, piemēram, iniciatīvu "Misija – inovācija" un Tīrai enerģijai veltīto ministru forumu. ES sadarbosies ar starptautiskajiem partneriem, lai reformētu reglamentējošos noteikumus, centīsies stiprināt ES uzņēmumu vadošo lomu tehnoloģiju jomā, atbalstīs ES standartu ieviešanu visā pasaulē un veicinās ES uzņēmumu taisnīgu un neizkropļotu piekļuvi starptautiskajiem resursu un tehnoloģiju tirgiem, lai saglabātu konkurētspēju un novērstu jaunu atkarību.

31. Padome uzskata, ka atkarība no fosilā kurināmā padara valstis neaizsargātas pret tirgus svārstībām un ģeopolitisko risku un ka pārejai uz klimatneitrālu ekonomiku būs nepieciešama globāla pakāpeniska atteikšanās no fosilā kurināmā bez izmešiem, kā to definējusi *IPCC*, un tā patēriņa maksimums jāsasniedz jau tuvākajā laikā, vienlaikus atzīstot, ka dabasgāzei ir pārejas nozīme. Jau labu laiku pirms 2050. gada ES sistemātiski sekmēs un aicinās īstenot globālu virzību uz energosistēmām, kurās neizmanto fosilo kurināmo bez izmešu mazināšanas. Šajā sakarā Padome atgādina *COP 26* pausto apņemšanos pārtraukt enerģijas ieguvu no akmeņoglēm bez izmešu mazināšanas, pakāpeniski to samazinot, un aicina nodrošināt apņēmīgu un taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti visā pasaulē, tostarp pakāpeniski izbeigt elektroenerģijas ražošanu bez akmeņogļu izmešu mazināšanas un – kā pirmo soli – nekavējoties pārtraukt jebkādu jaunas ogļu infrastruktūras finansēšanu trešās valstīs.
32. Atzīstot, ka ir jāsniedz mērķtiecīgs atbalsts visneaizsargātākajām grupām, ES enerģētikas diplomātija veicinās tādu videi kaitīga fosilā kurināmā subsīdiu pakāpenisku izbeigšanu visā pasaulē, kas neveicina taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitrālām energosistēmām. Padome pauž gandarījumu par panākumiem, kas gūti sakarā ar Pasaules Tirdzniecības organizācijas ierosmi par reformām attiecībā uz fosilā kurināmā subsīdijām.

33. ES kopējais fosilā kurināmā imports no Krievijas pēdējo mēnešu laikā ir ievērojami sarucis. Šajā kontekstā ES enerģētikas diplomātijā tiks atbalstīti neatliekami centieni stiprināt un aizsargāt ES enerģētisko drošību, vienlaikus izvairoties no jaunas atkarības; tas ir nepieciešams, lai saglabātu ES konkurētspēju un nodrošinātu iedzīvotājiem enerģiju par pieņemamu cenu. Lai gan nekavējoties un vidējā termiņā ir jāveic steidzami pasākumi, lai vēl vairāk diversificētu dabasgāzes piegādes, Padome atgādina, ka, jo īpaši ņemot vērā dalībvalstu kolektīvo rīcību enerģijas taupīšanā un paātrinātu atjaunīgo energoresursu apguvi, nav vajadzības viens pret vienu aizstāt kādreizējos Krievijas dabasgāzes importa apjomus. Lai atbalstītu enerģijas diversifikācijas mērķi saskaņā ar *REPowerEU*, ES enerģētikas diplomātijā tiks atbalstīti kontakti un koordinācija ar uzticamiem dabasgāzes ražotājiem un lieliem patērētājiem, veicināta attiecīga infrastruktūra, starpsavienojumi un pārredzami, uz noteikumiem balstīti, atvērti un likvīdi enerģijas tirgi. ES enerģētikas diplomācija atbalstīs ES kopīgo iepirkumu mehānismu ES Enerģētikas platformas ietvaros, tostarp Enerģētikas kopienas līgumslēdzējas puses, īpašu uzmanību pievēršot šo partneru energoapgādes drošībai un noturībai. ES enerģētikas diplomācija atbalstīs arī pašreizējos skarto dalībvalstu centienus attiecīgā gadījumā diversificēt kodoldegvielas piegādes.
34. Padome uzsver, ka ES fosilā kurināmā diversifikācijas centieniem nevajadzētu apdraudēt ilgtermiņa klimatneitralitātes mērķus visā pasaulē un vajadzētu izvairīties no fosilā kurināmā iesūkštes un balasta aktīvu radīšanas. Diversifikācijas centienos priekšroka būtu jādod esošās fosilā kurināmā infrastruktūras izmantošanai, uzsverot tās pārprofilēšanas potenciālu, un jāietver sistemātiska rīcība metāna emisiju samazināšanai. Padome jo īpaši atgādina par tādu tirdzniecības shēmu vērtību klimata un enerģētiskās drošības ziņā, kas pamatojas uz metāna uztveršanu, piemēram, shēma "Jūs savācat/mēs nopērkam" ("*You Collect/We Buy*"). ES mērķis ārējai rīcībai enerģētikas jomā būs sasaistīt fosilā kurināmā diversifikācijas centienus ar ilgtermiņa enerģētikas pārkārtošanas partnerībām.

35. Padome uzsver, ka ir jāatbalsta starptautiskie centieni samazināt ietekmi uz vidi un klimatu, ko rada esošā fosilā kurināmā infrastruktūra, tostarp melnais ogleklis. Šajā sakarā ES kopā ar ASV un citiem partneriem turpinās vēl vairāk veicināt un attīstīt rīcību saskaņā ar globālo metāna emisiju mazināšanas solījumu. Šajā sakarā Padome atzinīgi vērtē to, ka Starptautiskā metāna emisiju observatorija ir izstrādājusi brīdināšanas un reaģēšanas sistēmu attiecībā uz metānu ("*Methane Alert and Response System*"). Padome aicina Augsto pārstāvi un Komisiju turpināt darbu pie Enerģijas importētāju un eksportētāju kopīgās deklarācijas par siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu no fosilā kurināmā.
36. Lai nākamajās desmitgadēs nodrošinātu enerģētisko drošību, Padome uzsver, ka ir jāstiprina un jādiversificē enerģētikas pārkārtošanai nepieciešamo ilgtspējīgu izejvielu globālās piegādes ķēdes, un cerīgi gaida Komisijas priekšlikumu par Kritiski svarīgo izejvielu aktu, pilnībā ņemot vērā tā ģeopolitiskos aspektus.
37. ES enerģētikas diplomātija turpinās veicināt un atbalstīt visaugstākos kodoldrošības, vides un pārredzamības standartus reģionālā mērogā – ES robežu tiešā tuvumā – un globālā mērogā.
38. Padome atgādina, ka saskaņā ar 7. ilgtspējīgas attīstības mērķi ir steidzami jāpanāk rezultāti attiecībā uz enerģētisko nabadzību un vispārēju piekļuvi enerģijai, izmantojot inovatīvus finansēšanas modeļus un tehnoloģijas, īpašu uzmanību pievēršot lauku elektrifikācijai, tostarp decentralizētām energosistēmām, un ēdiena tīras gatavošanas problēmai. Padome ar cerībām raugās uz 7. IAM pārskatīšanu 2023. gada Augsta līmeņa politiskajā forumā un otrajā IAM samītā.

39. Padome uzsver, ka ir jānodrošina efektīva daudzpusēja arhitektūra un pārvaldības mehānismi, kas virza iekļaujošu un taisnīgu globālo enerģētikas pārkārtošanu saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem, un atgādina par iepriekšējiem paziņojumiem, ar kuriem atbalsta notiekošos reformu procesus, vienlaikus ierobežojot iniciatīvu turpmāku sadrumstalotību.
40. Padome atzīst, ka enerģētikas pārkārtošanai uz klimatneitralitāti, ja tā tiks īstenota vajadzīgajā tempā, būs ievērojama ietekme uz sabiedrību, ekonomiku un ģeopolitiku visā pasaulē. ES ārpolitika turpinās stiprināt prognozēšanas spējas, lai prognozētu jaunus drošības un ģeopolitiskos izaicinājumus, un šajā sakarā sadarbosies ar trešo valstu partneriem un attiecīgām starptautiskām iniciatīvām un organizācijām, piemēram, attiecīgā gadījumā, *IRENA* un *ESAO*.
41. Padome kopā ar Augsto pārstāvi un Komisiju turpinās stiprināt esošos un ierosināt jaunus veidus sadarbībai ar partnervalstīm, pilsonisko sabiedrību un jauniešu un sieviešu iniciatīvām ar mērķi pastiprināt klimatrīcību reģionālā, valstu un vietējā līmenī, uzsverot solidaritātes principu un ANO pieeju "nevienu neatstāt novārtā". Šajā sakarā Padome atgādina savus 2022. gada oktobra secinājumus par to, cik svarīgi, veicot pasākumus klimata pārmaiņu novēršanai, ir ievērot un veicināt cilvēktiesības, tiesības uz veselību, tiesības uz tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi, pirmiedzīvotāju tautu tiesības, kā izklāstīts ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām, vietējo kopienu, migrantu, bērnu, personu ar invaliditāti un neaizsargātu personu tiesības, kā arī dzimumu līdztiesību un sieviešu un meiteņu visu cilvēktiesību pilnīgu izmantošanu un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu viņām.

42. Padome ir apņēmusies virzīt cilvēktiesībās balstītu un uz dzimumu līdztiesības veicināšanu orientētu pieeju rīcībai klimata politikas jomā, veicinot sociālo taisnīgumu, taisnīgumu un iekļautību saistībā ar globālo pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību un iesaistīšanos ar klimatu saistītu lēmumu pieņemšanā un pilnā mērā pildot mūsu saistības cilvēktiesību jomā, kad veicam pasākumus klimata pārmaiņu novēršanai. ES arī turpinās atbalstīt jauniešu un bērnu jēgpilnu iesaistīšanos klimata pārmaiņu lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī izglītošanu klimata jomā un sabiedrības informēšanu par klimata pārmaiņām. Padome pauž gandarījumu par to, ka ANO Cilvēktiesību padome un Ģenerālā asambleja ir atzinušas, ka tiesības uz tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi ir cilvēktiesības. ES aktīvi iesaistīsies diskusijās, kurās tiek veicinātas šīs tiesības, un sekmēs iekļaušanu un nediskrimināciju. Padome atzīst ieguldījumu, ko sniedz ar vidi saistīto cilvēktiesību aizstāvji, kuri saskaras ar nepieredzētiem draudiem un uzbrukumiem.
43. Padome aicina Augsto pārstāvi, Komisiju un visas dalībvalstis kā politisku prioritāti stiprināt ES klimata un enerģētikas diplomātiju, veicot intensīvāku koordināciju, informācijas apmaiņu un stiprinot ES delegācijas un dalībvalstu vēstniecības, kā arī attiecīgos ES un starptautiskos tīklus un darba grupas. Padome mudina ES un dalībvalstis īstenot – tostarp kopīgas – informēšanas misijas un reģionālas iniciatīvas par klimata jautājumiem, jo īpaši gatavojoties *COP 28* un globālajai izsvēršanai. Padome uzsver, ka ir vajadzīga pastiprināta koordinācija, lai reaģētu uz maldinošas informācijas un dezinformācijas kampaņām, kuru mērķis ir diskreditēt ES darbības. Padome regulāri sekos līdzi kopīgajam darbam, lai koordinētu un uzlabotu ES diplomātisko ietekmi klimata un enerģētikas jomā, un aicina Augsto pārstāvi un Komisiju stiprināt spējas, kas paredzētas ES klimata un enerģētikas diplomātijai.
44. ES un tās dalībvalstis pateicas Ēģiptes valdībai par *COP 27* rīkošanu Šarm eš Šeihā un cer sadarboties ar nākamo *COP 28* prezidējošo valsti Apvienotajiem Arābu Emirātiem un visiem partneriem, lai panāktu sekmīgu un vērienīgu *COP 28* iznākumu.